

Vi lever i den stora vanligheten, fylld av vanor och självklarheter. Men vi anar också att det finns något utöver det, något oväntat och underbart. Konstnären Pernilla Jansson är en nyfiken upptäckare som vill bredda verklighetens spektrum. Med små förskjutningar bearbetar hon det välbekanta till dess motsats. Det kan räcka med en vridning, ett knäck, ett knyck, en brytning. Hon bygger sin egen värld genom att öppna vardagarnas rekvisita, vrida och vända på den. Tänkande och idéer står i centrum. Hon arbetar undersökande och handfast med de material hon behöver: lera, glas, trä, färg, papper; inga märkvärdigheter, utan sådant vi alla lever med dagligen. Det kan vara objekt hittade i naturen, i hennes hem, förråd eller gömmor, bruksföremål som återbrukas till okända betydelser och övertoner, liksom andra kulturernas magiska objekt och relikier.

Ingenting i Pernilla Janssons värld är statistiskt, färdigformulerat eller perfekt. Det står öppet, utan facit. Vi måste hjälpa till själva, fylla på, lägga till och medskapa. Mötet med verken blir ett samarbete. Genom dem får vi också chansen att besöka spännande gränsland där vi lär oss att vända på blicken, en nyttig kunskap. Insida blir utsida, ner blir upp och tvärtom. Viktig är känslan av förväntan, tillståndet strax innan något händer, innan vi börjar bestämma och sortera. Hennes arbete stretar och vider sig bort från kategorierna, letar efter udda stigar. Denna rörelse utåt, driften att vilja se något annat, är en stor lycka.

I övergångarna mellan olika tillstånd hittar vi ett av Pernilla Janssons teman. Det behövs inga grandiosa gester. Hon är allvarligt lekfull och underfundig i tilltalet och behöver inte lämna sin närmiljö för att bli svindlande. Allt finns tillhands, redo att förvandlas. Är ett hus utan insida ett hus eller en skulptur? Kan bark från bakgården vara tecken i ett hemligt språk? Är en kolsvart tavla inget ljus eller allt ljus på en gång, en total bländning? Så skapas en egen slags skönhet, med uppdrag att hitta nya möjligheter. Surrealism ekar i hennes verk, men inte i form och föråldrad historisk stil, utan som innehåll och önskan: det fantastiska som sker när realismen öppnas mot drömlika nivåer. Vi kan ana konstnären/filosofen Marcel Duchamp i bakgrunden och hans fascination inför gåtfulla objekt och minimala sensationer: dofter som blandas, den försvinnande värmen från en annan mänsklig på en stol, ytan mellan fram- och baksidan av ett papper.

Pernilla Janssons metod att med drastiska klipp och ympningar manipulera det vi är vana vid, placerar henne också i en linje av populärkulturella nyskapare. Lewis Carrolls *Alice i Underlandet*, de tidiga Musse Piggs-filmernas absurda upptåg, Pippi Långstrumps rebelliska påhitt, dataspelens flytande världar eller formgivaren Stig Lindbergs fråga "Varför inte tvärtom?" Här finns också element ur skräckfilmernas dramaturgi där de första krackeleringarna är de mest effektiva. Varför smälter en spegel eller viker sig om sig själv? Vad har den sett? En lampglob som säcker ihop. Hur gick det till? Föremålen tycks fyllda av eget liv. De vill säga oss något, kanske varna oss eller söker de tröst? Ibland verkar de trötta på oss människor och våra ideal. När svångremmen dras åt kring din spegelbild, vart tar du själv vägen? I en medial värld fixerad av lyckofilter och perfektionism behövs inte mycket för att spegeln ska spräckas och innehållet sippra ut. Samtidigt; i dessa läckande speglar och romantikens slokande stearinljus finns en ömsint och skruvad humor som är Pernilla Janssons egen. Vi skrattar gärna med hennes föremål för vi skrattar åt oss själva som längtande, lite kantstötta och drömmande varelser. Hennes verk kan på vis fungera som verktyg och hjälpa oss med livets egentliga uppgift: att begripa oss själva, i tidens gång, med människor, insikter och förändringar. Vad innebär det att leva? Frågan leder till äventyr. Pernilla Jansson visar oss vägen ditåt.

Petter Eklund